

Sundhedsministeren (Carsten Koch):

Jeg skal takke for modtagelsen af lovforslaget. Der har jo stort set været opslutning hele vejen rundt, og jeg skal ikke benytte lejligheden her til at træde meget rundt i det. Jeg tror, at vi med det her har fået et meget mere nuanceret og dermed også langt bedre mulighedssystem til at kunne gribe ind i de forhåbentlig ganske få tilfælde, der kan blive tale om.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Anden næstformand (Henning Grove):**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 32:**Forslag til folketingsbeslutning om autorisation af zoneterapeuter og akupunktører.**

Af Birthe Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 11/11 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Sundhedsministeren (Carsten Koch):**

Almindeligvis bliver alternativ behandling opfattet som en behandling, der udføres som et alternativ til den behandling, som autoriserede sundhedsfagligt personale udfører, f.eks. læger, sygeplejersker m.fl.

I Danmark anvender vi mange forskellige alternative behandlingsformer: akupunktur, zoneterapi, healing, kinesiologi, kostterapi, massage m.v. Området er indirekte reguleret i lægelovens kvaksalveribestemmelser, hvorefter en alternativ behandler kan straffes, hvis vedkommende udsætter andres helbred for påviselig fare.

Anvendelse af akupunktur må kun foretages af en læge eller en medhjælp for lægen, fordi det efter retspraksis betragtes som et operativt indgreb. Det helt afgørende formål med autorisation er at sikre, at personalet har den nødvendige kompetence, således at patienternes retssikkerhed tilgodeses. Det er derfor kun personalegrupper, hvis erhvervsudøvelse kan indebære en fare for patienterne, som autoriseres.

Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at zoneterapeuter og akupunktører ikke udfører en virksomhed, der efter styrelsens opfattelse kan anses for farlig for patientsikkerheden. Denne vurdering underbygges af, at Sundhedsstyrelsen ikke i flere år har registreret, at zoneterapeuter og akupunktører har udøvet en virksomhed, der har været til fare for patienterne.

Farlighedskriteriet – og det er det, der er det afgørende – taler således ikke for etablering af en autorisationsordning. Hertil kommer ifølge Sundhedsstyrelsen, at heller ikke det videnskabelige grundlag for de omhandlede alternative behandlingsformer er af en sådan karakter, at man på indeværende tidspunkt bør overveje autorisation af disse grupper.

Herudover medfører en autorisationsordning, at den autoriserede sundhedsperson undergives tilsyn fra Sundhedsstyrelsen. Der stilles endvidere krav om, at sundhedspersonen skal have gennemgået bestemte uddannelsesforløb, og klager over virksomheden kan indbringes for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn. Det er derfor ganske ressourcekrævende at etablere og administrere en autorisationsordning.

På denne baggrund finder jeg i overensstemmelse med det notat, jeg har modtaget fra Sundhedsstyrelsen om spørgsmålet, ikke behov for at autorisere eller særligt anerkende zoneterapeuter og akupunktører. Jeg ser derfor heller ikke på nuværende tidspunkt noget behov for at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal klarlægge, hvorledes autorisation eller lignende af disse to grupper kan ske.

Sundhedsstyrelsen har endvidere netop i januar fremsendt et særligt notat om de retlige og sundhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med ikkelægers anvendelse af nåle til akupunktur i behandlingsmæssigt øjemed. Også heraf fremgår det, at styrelsen ikke anser akupunktørvirksomhed for at være til fare for patientsikkerheden.

Styrelsen foreslår på den baggrund bl.a., at adgangen til at foretage nåleakupunktur side-

stilles med anden alternativ behandling og dermed undtages fra reglerne i lægeloven om behandling, der er forbeholdt læger, de såkaldte kvaksalveriregler, som jeg nævnte.

Jeg vil naturligvis snarest orientere Sundhedsudvalget om de notater, jeg har modtaget fra Sundhedsstyrelsen i sagen. Styrelsen peger i notaterne på andre muligheder end egentlig autorisation, f.eks. en registreringsordning. Om det så er det rigtige, kunne vi jo drøfte, herunder også hvad der er den rigtige ressourceanvendelse i den sammenhæng.

Sandy Brinck (S):

Som indledende bemærkning synes jeg lige, at det er værdt at glæde sig over, at Dansk Folkeparti af alle partier på denne dag med beslutningsforslaget faktisk erkender, at vi kan lære noget af andre kulturer. Det vil jeg da godt udtrykke glæde over.

Når det så er sagt, så kan jeg afsløre, at Socialdemokratiet ikke kan støtte forslaget om autorisation af zoneterapeuter og akupunktører. Og hvorfor kan vi så ikke det? For det første har vi ikke hidtil oprettet autorisationer, medmindre der er tale om en nødvendig beskyttelse af forbrugerne eller patienten. Og vi anser hverken zoneterapi eller akupunktur som farlig, så hele grundlaget for at ønske en autorisation ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt mener vi ikke er til stede.

For det andet, hvis vi skal diskutere autorisationer ud fra et behandlingsperspektiv frem for et sikkerhedsmæssigt, ja, så har vi ganske simpelt ikke viden nok til at blåstempe nogle frem for andre.

Den erkendelse troede vi faktisk også at Dansk Folkeparti havde. I sidste samling vedtog Folketinget jo at oprette et videns- og forskningscenter for alternativ behandling, og Socialdemokratiet har ikke ændret holdning siden da. Vi mener stadig, at vi i forhold til alternativ behandling er i en fase, hvor vi skal opnå at indsamle viden.

Jeg må indrømme, jeg er lidt forundret over, at Dansk Folkeparti, som jo også stod bag vedtagelsen om videns- og forskningscentret – og dermed erkender behovet for viden – nu ønsker at springe den videns- og dokumentationsfase over og gå direkte til autorisationer, ja, endog uddannelser, som så også skal være SU-beretigede.

Vi mener ikke, at det er noget odiøst krav, at statslige autorisationer skal bygge på doku-

menteret viden. Alt andet ville være at give forbrugeren en falsk tryghed, og det ønsker vi ikke.

Det kan velsagtens også være derfor, at der ifølge forslaget skal nedsættes en arbejdsgruppe, som skal finde frem til grundlaget for autorisationer, og sådan kan vi jo plastre os ind i arbejdsgrupper, centre, råd og kommissioner. Lad os nu få det videns- og forskningscenter op at stå, så vi derudfra kan få en viden, som måske så kan danne grundlag for autorisationer, registreringer, eller hvad vi nu måtte nå frem til.

Og så skal vi ikke glemme, at både zoneterapien og akupunktoren selv har uddannelser og autorisationer i deres egne organisationer, og dem må man så forlade sig på, indtil vi som central myndighed kan give forbrugerne en reel sikkerhed.

Det er i det hele taget svært for os at se formålet med en autorisation på nuværende tidspunkt, da behandlingen som sagt ikke er farlig, og da vi ikke ser nogen mulighed for at give et kvalitetsmæssigt stempel.

Det er for os i Socialdemokratiet vigtigt, at vi får videreført en positiv og saglig dialog mellem det etablerede sundhedssystem, sundhedspolitikere og de alternative behandlere med henblik på at få udnyttet de muligheder, der måtte være for bedre behandlingstilbud til de danske patienter.

Men en sådan dialog fremmes ikke af at hoppe over, hvor gærdet er lavest. Det er vigtigt, at vi får en diskussion ud fra et fælles og ordentligt vidensgrundlag. Det mangler vi. Og vi får det ikke ved at lave en ny arbejdsgruppe for et lille udsnit af alternative behandlere, men tværtimod ved at koncentrere os om det, vi allerede har besluttet, nemlig videns- og forskningscentret.

Socialdemokratiet afviser dermed forslaget.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Når Socialdemokratiets ordfører, fru Sandy Brinck, siger, at man ikke har tilstrækkelig viden om akupunktur, så tror jeg ikke, det er rigtigt. Jeg tror, man har det videnskabelige, man skal bruge. At man så ikke har det på det nye center, som vi har valgt at etablere, er så sin sag, men man kan givetvis i udlandet finde belæg og også evidens for akupunktur, for den er jo årtusindgammel.

Man behøver jo bare at henvende sig de steder, hvor der arbejdes med akupunktur, for jeg

ved, der er lavet undersøgelser, ikke herhjemme, men der er lavet undersøgelser af akupunktur. Så altså, den holder ikke. Den holder måske med hensyn til zoneterapi, men det med, at der ikke er en tilstrækkelig viden, holder ikke på akupunkturuområdet.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Fru Sandy Brinck siger, at det er svært at se formålet, og at det ikke er farligt. Men altså, det er jo netop det, det kan gå hen og være. Man kan overbehandle, og man kan stikke nåle i nogle steder således, at folk får nogle bivirkninger. Det er helt klart, at jeg naturligvis har undersøgt, om der kan være nogen farlighed ved det, og når jeg ser på det forrige forslag, vi havde, hvor der var fuld opbakning til, at sundhedspersoner, der ikke havde den faglige kompetence, kunne vi gå ind og tage autorisationen fra, så er det da helt oplagt, at med sådan et forslag som det her må vi da kunne gå ind og give en autorisation, så vi får en faglig kompetence.

Det er til borgernes tryghed, vi fremsætter det her forslag.

Gyda Kongsted (V):

Da fru Ester Larsen, der er ordfører for Venstre på det her område, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne udtale følgende:

Mange undersøgelser peger på, at rigtig mange mennesker benytter alternativ behandling, og at en del føler sig hjulpet gennem den. Det er især zoneterapi og akupunktur, interessen samler sig om.

Venstre er meget optaget af at få vurderet de enkelte behandlingsformers virkninger på bestemte diagnoser. Derfor lægger vi gevaldig stor vægt på, at Centeret for Alternativ Behandling hurtigt kommer i gang med arbejdet, men vi synes, det måske er lidt bagvendt først at autorisere en uddannelse, og så derefter dokumentere virkningerne af behandlingen. Der må jo være en sammenhæng mellem uddannelsens indhold og de behandlinger, der er virkningsfulde.

Vi vil meget gerne opfordre ministeren til aktivt at medvirke til, at der gennemføres så mange undersøgelser som nødvendigt for at indkredse, hvilke former for akupunktur og zoneterapi der virker. Vi har behov for, at der foreligger en række kontrollerede forsøg som grundlag for at arbejde med at lukke nogle ind

og dermed lukke andre ud af en autorisationsordning. Hvis man ikke præcist kan beskrive sammenhængen mellem behandling og virkning, er det meget tvivlsomt at forbeholde retten til at udøve behandlinger til én bestemt gruppe og udelukke andre. Det er meget svært kvalificeret at opstille indholds krav til en uddannelse, hvis der ikke ligger et dokumenteret grundlag for de virkningsmekanismer, det drejer sig om. Det må være forudsætningen for at arbejde med autorisation.

Den generelle begrundelse for at give autorisation er et ønske om sikre befolkningen mod risiko. Der skal altså foreligge et farlighedskriterium, og det er ikke tilfældet her.

Vi er som sagt meget optaget af at få virkningerne dokumenteret, så jeg vil så kraftigt, som det er mig muligt, opfordre ministeren til at få sat kontrollerede forsøg i gang med zoneterapi og akupunktur. Der kan ligge nænsomme og effektive behandlingsmuligheder dér, som med fordel kan nyttiggøres i det etablerede system til glæde for flere mennesker.

Venstre kan således ikke umiddelbart støtte forslaget. Vi har imidlertid store forventninger til, at kontrollerede undersøgelser vil kunne bane vejen for en øget benyttelse af de to behandlingsformer.

Henriette Kjær (KF):

Et stadig stigende antal mennesker henvender sig til alternative behandlere, når de gerne vil af med en lidelse, der plager dem, og mange opnår gode resultater, bliver helbredt eller får minimeret deres lidelse. Og særlig zoneterapeuterne og akupunktørerne opnår gode resultater i den behandling, de tilbyder.

Det er mit indtryk, at behandlerne er meget samvittighedsfulde og meget kompetente, når de udøver deres fag. Jeg er derfor heller ikke nervøs for, at de frit kan nedsætte sig og udøve deres erhverv, for det kan de jo. Derfor er en autorisation i princippet unødvendig.

Da vi i sin tid gav tandplejerne autorisation var det nødvendigt for, at de kunne nedsætte sig med selvstændige og åbne klinikker, men i tilfældet zoneterapeuter og akupunktører behøver de ikke en autorisation for at kunne nedsætte sig.

Jeg er så godt klar over, at behandlerne gerne vil have den blåstempling, en autorisation giver, så patienterne på den måde føler, at der er styr på tingene, og at det ikke er ren hokus-pokus, der udføres. Men jeg er modstander af,

at der skal nedsættes en arbejdsgruppe, som Dansk Folkeparti her foreslår det.

Vi fik jo netop etableret Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling, og det må være dets opgave at afdække området og komme med nogle anbefalinger til Folketinget. Og jeg vil da gerne her opfordre sundhedsministeren til at sørge for, at dette videns- og forskningscenter som noget af det første skal komme med nogle anbefalinger møntet på zoneterapi og akupunktur. Vi har jo brug for at få at vide, hvilke sygdomme og lidelser der specielt er egnede til den type behandling, og få afdækket, om der er nogen dokumenteret effekt osv. Så når vi nu har oprettet dette center, så synes jeg altså også, at vi skal lade arbejdet foregå i det forum.

Jeg er sådan set positiv over for hensigten i forslaget, og jeg forstår godt ønsket fra behandlerne om at få det blå stempel, men i og med at de kan udøve deres erhverv og vi har en allerede etableret enhed, der arbejder med disse spørgsmål, kan vi i Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Fru Henriette Kjær har flere gange slået til lyd for, at Det Konservative Folkeparti netop ønsker en autorisation af zoneterapeuter og akupunktører, og derfor synes jeg, det lyder lidt sjovt her i dag, at man nu går imod forslaget.

Vi er udmærket klar over, at det videns- og forskningscenter, som blev vedtaget på foranledning af Dansk Folkeparti, kunne gå ind i det her arbejde og prøve at lægge en plan for, hvorledes vi nemmest og bedst får den sikring for borgerne af, at de får denne gode behandling. Så derfor er jeg lidt uforstående over for, hvorfor fru Henriette Kjær går imod et forslag, som hun faktisk selv har været ude i pressen at argumentere for.

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Jamen jeg mener også, der er behov for en autorisation, men ideen med den vedtagelse, som vi besluttede os for sidste år i Folketinget med et videns- og forskningscenter eller et forsknings- og videnscenter – i hvilken række det nu kommer – var jo netop, at det skulle afdække området og prøve at sætte nogle retningslinjer op for, hvordan man kunne skrue en uddannelse sammen. Og dér synes jeg altså, det er dobbelt,

og det er ligesom at undsige vores egen beslutning, hvis man nu vil nedsætte et udvalg.

Og jeg håber oprigtigt på, at videns- og forskningscenteret vil få sat det her arbejde i gang. Det er også det, jeg siger. Jeg opfordrer sundhedsministeren til ligesom at skubbe lidt på, at der nu også kommer gang i arbejdet, ellers må vi jo selv gøre det, men jeg synes, det er det forum, det skal foregå i.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jamen det er jo netop her fra Folketinget, vi kan give en tilkendegivelse af, at det er et område, vi ønsker at prioritere, og at regeringen kan pålægge, at der selvfølgelig laves et samarbejde med det her videns- og forskningscenter. Og at der kigges på denne her autorisation, synes vi er en god idé, og selvfølgelig er det her center netop oprettet på den baggrund.

Men der er også andre sundhedspersoner, der kan gå ind i det. Der er akupunktørerne, der kan gå ind i det, og der er de forskellige foreninger, Dansk Medicinsk Selskab for Akupunktører og FDZ for zoneterapeuter.

Så alt i alt ønsker vi i Dansk Folkeparti et godt forslag til autorisation til at beskytte borgerne i samarbejde med de eksisterende muligheder, organisationer, videnscentre osv., der allerede er etableret.

Anni Svanholt (SF):

Det er jo en kendt sag, at der er rigtig mange mennesker, der gør brug af zoneterapi og også af akupunktur, og at de føler, at det også hjælper dem. Så vi tror, at det er kommet for at blive.

Og så mener vi, at befolkningen har krav på at få at vide, hvad der egentlig forstås ved en zoneterapeut. Vi taler ikke her om en autorisation, men om, at man har mulighed for at skelne mellem skidt og kanel, kan vi sige, når folk benytter sig af zoneterapi. Jeg synes faktisk, der er brug for en nærmere afklaring af krav til uddannelse m.m., f.eks. i form af en eller anden form for offentlig registrering af zoneterapeuter, som også sundhedsministeren pegede på.

Det nye Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling har bl.a. som opgave at indsamle, bearbejde og formidle den viden, der findes nationalt og internationalt om effekten af alternative behandlingsmetoder. Og derfor mener vi, at dette center kunne bidrage til denne afklaring, og dermed kunne det være muligt at

give en bedre vejledning til befolkningen. Men vi er ikke i SF parate til en egentlig autorisation og de tanker, der i øvrigt ligger i Dansk Folkepartis forslag.

Akupunktur udøves jo både af læger og af såkaldte akupunktører. Og dér er SF's holdning, at alle, der vil anvende denne metode, også læger, må have erhvervet sig viden, indsigt og uddannelse på området for at kunne praktisere denne metode. Derfor mener vi også, at der er brug for en afklaring af, hvad det faktisk kræver af uddannelse for at udøve metoden. Og den form for afklaring mener vi også kan finde sted i samarbejde med organisationerne på området. Der er vel en stor interesse for, at man også dér har sikkerhed for, at de personer, der praktiserer det, også er kvalificerede og kompetente og kan yde en god indsats over for befolkningen.

Men som det fremsatte forslag er sammensat, kan vi ikke støtte det.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Til fru Anni Svanholt: Det er jo netop det, der er skismaet. Der er en lægelig verden, der har et uddannelsesforløb, og som praktiserer netop akupunktur og zoneterapi. Ingen tvivl om, at både læger, sygeplejersker og jordemødre osv. har en rigtig god indgangsvinkel for at kunne praktisere disse ting. Og de bruges også rundt omkring.

Man har lavet et videnskabeligt forsøg på Aalborg Sygehus omkring kolikbørn, hvor der har vist sig nogle rigtig gode resultater. Og jeg kunne nævne mange, mange andre. Bl.a. WHO har også opridset mere end 40 tilstande, hvor akupunktur kan anvendes både alene og i forbindelse med anden behandling.

Det, der for os er vigtigt, er, at når det ikke er en læge eller en sygeplejerske osv., men noget andet, en akupunktør eller zoneterapeut, der ikke har gennemgået det her sundhedsprogram, der kan gå ud at lave netop denne her slags over for borgeren, og hvor borgeren ikke er beskyttet ved at få en ordentlig behandling, så vil vi godt her gå ind og sige: De skal have en autorisationslignende godkendelse for at praktisere over for danskerne i det her land.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Dansk Folkeparti skal ikke have utak for at have bragt emnet på bane. Med jævne mellemrum diskuterer vi jo autorisationer. Og det er

heroppefra blevet sagt, at autorisationer er noget, man giver til mennesker, der beskæftiger sig med, i det her tilfælde zoneterapi, hvor man jo ikke kommer ind under huden, men det gør man da i hvert fald med akupunktur, folk, der beskæftiger sig inden for sundhedssektoren. Og der er også blevet argumenteret med, at så skal der være et farlighedskriterium.

Og det kan man godt sige der skal være, når der stikkes nåle i folk, men der er da fortilfælde, hvor vi har givet autorisationer til personer, som slet ikke laver noget, der er særlig farligt. Det har jeg da i meget klar erindring. Diætister og optikere er jo ikke så forfærdelig farlige, kan man sige. Så det synes jeg ikke rigtig holder.

Det, der derimod vel kan holde, er spørgsmålet om, hvorvidt man for at hjælpe de mennesker, der har brug for behandlingen, vil give dem en mulighed for at søge derhen, hvor der i det mindste er en kvalitetssikring af, hvad det er for en type behandling, de får. Det kan jeg godt forstå at der er brug for. Det er helt legitimt.

Og derfor synes jeg også, at det er ærgerligt, at man ikke fra Dansk Folkepartis side stiller med et bedre forslag. Så ved jeg godt, at næsten alle mennesker, der skal sige noget om andres gode ideer i beslutningsforslag, altid kommer op og siger: Ja, grundlæggende er det en god idé, men . . .

Det er i realiteten en god idé, og jeg synes også, den fortjener en bedre behandling, selv om vi går og venter på en rapport fra EU om akupunktur. Men samtidig synes jeg, man skal lave det i samarbejde med de berørte organisationer. Det tror jeg vi får meget mere ud af.

Og hvorfor jeg hellere vil den vej, skyldes, at jeg ikke længere er tryk ved – og måske grundlæggende aldrig været det – at ministeren skal nedsætte et udvalg, for det er med ministeren som med Vorherre: Man får sjældent det, man beder om. Jeg vil hellere lave et bedre gennemarbejdet forslag, så jeg er sikker på i hvert fald for det meste vedkommende at få, hvad jeg beder om, hvis der skulle vise sig at være et flertal for det i Folketinget.

Zoneterapi har jeg det lidt vanskeligt med. Dér kan jeg ikke påvise det samme tætte samarbejde som mellem læger og akupunktører, og jeg kan heller ikke fremlægge nogen evidens for, at det skulle have nogen virkning. Nu siger fru Birthe Skaarup, at man har lavet et lille forsøg. Det må vi jo selvfølgelig så kigge på oppe i udvalget.

Vi er altså ikke afvisende, men vi vil til gengæld inviteres til et samarbejde om at lægge noget på bordet, som giver ministeren mindre muligheder for, hvis han nogen sinde vil påtage sig opgaven, at lave det, han selv synes.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg vil lige sige til fru Yvonne Herløv Andersen, at når vi fremsætter sådan et forslag, kan vi jo gøre det på mange måder. Det, vi godt ville have, var, at et enigt Folketing eventuelt kunne bakke op om det her. Derfor lægger vi op til, at regeringen skal nedsætte en arbejdsgruppe og få øvrigt sundhedspersonale og zoneterapeuter og akupunktører med ind i det her arbejde, også vores nye forskning- og videnscenter, som er etableret i Århus. Det synes vi ville være en god konstruktion. Så fik man noget, som vi alle sammen synes vi kunne slutte op omkring.

For mig og for Dansk Folkeparti handler det her igen om, at vi får en faglighed, således at borgerne får et godt tilbud, de kan være trygge ved. Nå, nu lyser den røde lampe, men det kommer jeg ind på senere.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Hvad angår den første halvdel af argumentationen, kan jeg så tilslutte mig de øvrige ordførere, for jeg finder ikke noget behov for, at der skal nedsættes et udvalg om det. Der føler jeg mig godt dækket ind af Centeret for Alternativ Behandling.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget fra Dansk Folkeparti om at indføre en autorisationsordning for zoneterapeuter og akupunktører.

Alternative behandlingsformer spiller ofte en vigtig rolle som et supplement til de mere traditionelle og etablerede behandlingsformer, men om der direkte er behov for en autorisationsordning, stiller vi os tvivlende over for. Sundhedsstyrelsen, der jo er landets højeste faglige myndighed på området, har udtalt sig skeptisk med hensyn til behovet for en egentlig autorisationsordning.

Vi har tidligere vedtaget – som nævnt adskillige gange i debatten – at der skal etableres et center for forskning i alternative behandlingsformer, og det kan være med til at højne det videnskabelige grundlag, der kan berettige en

autorisationsordning for de nævnte behandlere. Så vi er naturligvis åbne for en drøftelse af de muligheder, der er for at forbedre rammerne og sikkerheden for de patienter, der anvender behandlingsformerne, men nedsættelse af en egentlig arbejdsgruppe på nuværende tidspunkt kan vi ikke støtte.

Jette Gottlieb (EL):

Da vores ordfører på området, hr. Frank Aaen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende: Enhedslisten er som udgangspunkt venligt stemt over for forslaget. Vi har i de debatter, der har været om alternativ behandling, peget på disse behandlingsformer som et nødvendigt supplement til de traditionelle behandlinger og et godt alternativt bud i forhold til medicinalvareindustriens dominans inden for sundhedssektoren.

På den måde støttede vi sammen med SF, men i øvrigt imod Dansk Folkeparti og de øvrige partier, et langt mere vidtgående forslag, der økonomisk kunne sikre et forskningscenter for alternativ behandling. Udviklingen omkring dette center har bekræftet, at Dansk Folkepartis forslag på det her område i sin tid ikke var godt nok. Vi havde hellere set, om man havde bekymret sig lidt mere om dette centers skæbne, når man beskæftiger sig med den alternative behandling.

Men Enhedslisten er som sagt som udgangspunkt venligt stemt over for forslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg er udmærket klar over, at Enhedslisten ikke var helt vild med forslaget om et alternativt videns- og forskningscenter. Jeg synes, det er lidt for tidligt at sige, at det ikke er blevet, som det skulle. Efter hvad jeg kan se, tegner det sig faktisk ret godt, også med de personer, der er involveret i det her. Og lad os se tiden an, jeg tror, det bliver godt. Der kommer en bestyrelse, det er etableret i Århus, og det kommer sikkert i forbindelse med et eller andet forskningsmiljø dér, men det var jo for at afdække nogle ting, vi fik det her center vedtaget.

Men ud over det vil jeg så sige tak til fru Jette Gottlieb for, at hun er venligt stemt over for forslaget her.

Tove Videbæk (KRF):

Dette forslag vil pålægge regeringen at klarlægge, hvordan autorisationer af zoneterapeuter og

akupunktører kan ske med henblik på at fremsætte et lovforslag herom næste folketingsår.

Tanken er, at zoneterapeuter og akupunktører skal gennemgå et undervisnings- og prøveforløb, hvorefter de skal kunne autoriseres, så de kan skille sig ud fra mængden af andre alternative behandlere, som forslagsstillerne skriver. Herefter nævnes i forslaget, at ordningen på længere sigt skal udvides til andre grene inden for den alternative behandlingsverden. Initiativet skal altså i første omgang være begrænset til zoneterapeuter og akupunktører.

Disse afsnit efterlader mig egentlig med et stort spørgsmål, fordi man vil autorisere zoneterapeuter og akupunktører, så de kan skille sig ud fra mængden af andre alternative behandlere, og herefter vil man så også autorisere alle de andre. Men så er alle jo pludselig i samme båd, og så kan man jo ikke længere skille dem ud fra hinanden.

Forlagsstillerne ønsker at sikre befolkningen, at den behandling, de modtager, fagligt set er i orden, og det lyder jo godt og rigtigt. Men lad os nu lige klappe hesten en gang. For et års tid siden blev der i Folketinget vedtaget et forslag om at etablere et videns- og forskningscenter for alternativ behandling. Dette center skal indsamle viden på området og forsøge at skille skidt fra kanel, humbug fra seriøsitet.

Men centeret er jo dårligt nok kommet i gang. Var det ikke en idé at lade det ske først? Lad centret samle viden, forske og så komme med udmeldinger om, hvad der er seriøst, hvad der virker, og hvad der er kvaksalveri og humbug. Lad dette center komme med den dokumentation, som vi kræver på så mange andre områder.

Jeg ønsker ikke at medvirke til at blåstemple en gruppe alternative behandlere, så længe vi ikke præcis ved, hvad det er, vi skal vide for at kunne give befolkningen sikkerhed for, at en behandling er fagligt i orden.

Alternativ behandling dækker jo egentlig over en masse forskellige behandlingsformer, teorier og metoder, og enhver behandlingsmetode har desuden et bestemt verdens- og menneskesyn, som påvirker både den, der behandler, og den, der behandles. Også det må der tages højde for i klarlægningen af alternativ behandling. Først må vi have samlet viden, og dernæst kan vi sortere. Og så er der pludselig mening i at diskutere offentlig autorisation og offentlig støtte, men ikke nu.

Så på det grundlag kan Kristeligt Folkeparti ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Lige en enkelt bemærkning om det her med at samle viden: Der er jo samlet utrolig meget viden inden for zoneterapi og akupunktur. Det er jo en ældgammel kinesisk måde at helbrede folk på. Det, jeg bare ønsker, er, at vi giver borgere i dette her land en sikkerhed for, at når de bliver behandlet af nogle uden for det traditionelle system, så har disse mennesker gennemgået et uddannelsesforløb, så de ved, hvordan kroppen er opbygget anatomisk og fysiologisk, osv. osv. Det er formålet med det her.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Fru Birthe Skaarup siger, at det er en ældgammel kinesisk metode, og det er jo rigtigt nok, og fru Skaarup vil gerne give borgerne sikkerhed for, at de bliver behandlet fagligt korrekt osv. Men det, som jeg siger, er: Lad nu det her videnscenter, som vi har i Danmark, komme i gang med at samle viden; derefter kan vi sortere og diskutere offentlig autorisation.

Forslaget går jo ud på, at man først og fremmest vil autorisere zoneterapeuter og akupunktører og give dem autorisation for at kunne skille dem ud fra alle andre behandlere, og dernæst vil man så også give alle andre behandlere autorisation.

Jeg er altså usikker på, hvad det er, forlagsstillerne egentlig ønsker at gøre, og derfor har jeg det godt med at sige: Lad os nu vente og se det videnscenter komme i gang, og når det så har samlet noget viden hos os her i Danmark, kan vi dernæst sortere og autorisere.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Til fru Tove Videbæk: Der er samlet så meget viden netop på de her to områder, som er omtalt i forslaget, og det er derfor, vi siger, at vi ønsker en autorisation. De skiller sig ikke ud fra andre alternative behandlinger – jo, med hensyn til, at vi har en viden om dem – men tænk engang på den heftige debat, der i sin tid var om kiropraktorer, da de skulle have autorisation: Den fik de først i 1992 efter nøjagtig den samme debat, som kørte, da fysioterapeuterne skulle have deres autorisation!

Tom Behnke (FRI):

Alternativ behandling er kommet for at blive. Vi var med, da Folketinget besluttede, at der skulle nedsættes et videnscenter for alternativ behandling. Vi synes, det er godt, at vi får sat fokus på det, og det er specielt vigtigt, at man i forhold til den alternative behandling, den såkaldte alternative behandling, sikrer sig, at man som patient og borger ved, at de, der giver udtryk for, at de er i stand til at foretage en alternativ behandling, så også er i stand til at levere den ydelse, som de påstår de kan, og at man er sikker på, at den behandling, man får, er god og rigtig.

Derfor er det vigtigt, at vi på en eller anden måde får sikret, at de, der tilbyder forskellige former for alternativ behandling, får en eller anden form for autorisation, ikke mindst for at man så, når de har fået autorisationen, har muligheden for at fratage dem autorisationen igen, hvis ikke de lever op til de spilleregler, der er fastsat.

Det, der må være det afgørende, er resultaterne af behandlingen. Når man ser på de forskellige former for behandling, der findes allerede i dag, ikke bare inden for den etablerede sundhedsverden, men sandelig også inden for den alternative behandling, så må det afgørende være at se på resultaterne. Hjælper det, der foretages, noget, eller er det i virkeligheden mere af plejende karakter, end det er af helbredende karakter.

Det, vi jo også kan konstatere, er, at den tid, hvor de, om jeg så må sige, hvide kitler bestemte her i landet, jo er ovre. Den autoritetstro, der var i gamle dage over for læger og sundheds-personale i øvrigt, er jo så småt ved at smuldre. Befolkningen er i dag så veloplyst, at man selv er i stand til at træffe et valg om, hvor man vil gå hen og søge sin behandling. Vi er alle sammen efterhånden så veloplyste, at vi godt ved, hvad det er, der skal til. Vi er også hver især blevet bedre til at lytte til os selv og ikke kun lytte til, hvad lægen siger.

Det, vi jo desværre ser i den verden, som kan karakteriseres som de hvide kitlers verden, er, at næsten ligegyldigt hvad man fejler, så er tilbuddet fra deres side: Her er nogle piller af den ene eller anden art. Og så kan man hælde nogle kemikalier i sig, og så håber man på, at det virker. Altså medicinindustrien tjener selvfølgelig fint på det, men det er ikke altid, det er løsningen, og det er ikke altid, legemet har godt af, at man bare hælder nogle kemikalier på.

Derfor er det godt, at der bliver mere og mere fremgang for den alternative behandling, som går ind og støtter og styrker kroppen til, at kroppen selv kan behandle de sygdomme, man har. Det kan vi alt andet lige kun støtte.

Det, der selvfølgelig er vigtigt, er, at der bliver fastsat nogle krav til den uddannelse, der ligger bag, og til de eksamensopgaver, der skal løses, og får fastlagt, hvilke mål der skal nås med uddannelsen. Jeg ved, at allerede i dag er det sådan, at hvis man vil uddanne sig til læge i Finland, kan man simpelt hen ikke blive læge, uden at man har modtaget undervisning i akupunktur. Det er simpelt hen ikke muligt at blive læge, uden at man også kan det fag, og det er jo egentlig ganske interessant, at man i Finland har en sådan ordning. I Danmark er det, som om vi skubber det lidt foran os og ikke rigtig vil vide af det, mens det i Finland er et elementært krav til uddannelsen. Bl.a. på universitetet i Turku er det simpelt hen en del af det kompendium, man skal igennem, noget, man skal kunne for at få lov til at blive uddannet som læge.

Så synes jeg egentlig, at man måske skulle overveje, om vi fortsat skal blive ved at kalde det alternativ behandling. Begrebet gør jo, at man ligesom stiller det op mod hinanden og siger, at det enten er det ene eller det andet – at den alternative behandling er et alternativ til den etablerede lægevidenskab. Det mener jeg bestemt ikke den skal være. Jeg mener, den skal være et supplement, at det – som i mange andre af livets forhold – skal være sådan, at vi har forskellige valgmuligheder. Det skal ikke være sådan, at når man vælger det ene, har man udelukket det andet, men sådan, at de forskellige ting kan supplere hinanden.

Grunden til, at jeg understreger det, er jo, at vi ved, at blandt de hvide kitler inden for sygeshussektoren er det nærmest sådan, at hvis man kommer og fortæller, at man har forsøgt forskellig alternativ behandling, slår de syv kors for sig, og det er dårligt nok, man kan modtage behandling. Der er jo eksempler på, at hvis kræftpatienter går i gang med noget alternativt, siger lægerne, at det er helt på eget ansvar, og så fralægger de sig ethvert ansvar i det videre forløb og siger, at sådan noget skal man lade være med. Men heldigvis ser vi da også i stadig stigende grad, at de autoriserede læger på hospitalerne tager den alternative behandling til sig og ser i øjnene, at naturligvis kan den være et ganske udmærket supplement til den viden, vi i øvrigt har i dag.

Vi støtter beslutningsforslaget.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Jeg takker for debatten.

Dansk Folkeparti ønsker naturligvis ikke at underminere branchen, men vi ønsker en behandling udført af personer, som ikke er til fare for dem, der modtager behandlingen. Vi er nemlig ikke et øjeblik i tvivl om, at der kan overbehandles.

Efter at zoneterapeuter blev moms fritaget pr. 1. juli 1999, skulle de gennemgå et uddannelsesforløb, og vi mener i Dansk Folkeparti, at det må være en fordel af have styr på de faglige kundskaber hos en stor faggruppe, som behandler syge mennesker. Det må være en stor fordel med en garanti for, at et minimum af kundskaber er til stede hos behandleren, og befolkningen vil også lettere kunne skelne mellem fagligt uddannede og det rene galimatias. Det skal naturligvis ikke være sådan, at den alternative behandling skal omklamres, men det skal sikres, at den enkelte patient har mulighed for at træffe et valg. Der er ingen tvivl om, at befolkningen har stærk interesse for alternativ behandling.

Som sagt mener vi, det er nødvendigt, at politikerne også tager stilling til, hvorledes borgerne kan sikres en så god behandling som muligt. Vi ved, at både læger, sygeplejersker og jordemødre bruger disse behandlingsmetoder, men de kender også kroppens anatomi og fysiologi via deres uddannelse, og derfor er det, vi gerne vil have denne autorisation til de omtalte grupper, så vi får en seriøs og lødig dokumentation og en god rådgivning af brugerne.

Der er ingen tvivl om, som nogle har været inde på, at danskerne også i fremtiden vil stille kvalitet i fokus – ikke alene her, men også i det traditionelle system – og foreløbige resultater peger jo på, at alternative behandlinger sammen med de etablerede behandlinger kan reducere behandlingsudgifterne og nedsætte sygefraværet på arbejdsmarkedet. Derfor skal kvaliteten være i orden.

Som sagt ønsker Dansk Folkeparti, at regeringen nedsætter en arbejdsgruppe, og vi håber,

det er noget, vi kan drøfte under udvalgsarbejdet. Som jeg tidligere har sagt, kunne denne arbejdsgruppe bestå af personer fra zoneterapeut- og akupunkturforeninger og personale fra Sundhedsministeriet og fra det nyetablerede videns- og forskningscenter, som skal ligge i Århus. Så selv om der har lydt både for og imod forslaget, håber vi som sagt på positivitet under udvalgsarbejdet.

Akupunktur og zoneterapi har vist sig virkningsfuldt på flere områder, og her kan jeg ikke lade være med igen at nævne det forsøg, der har kørt over en årrække på Aalborg Sygehus, hvor spædbørn med eksempelvis kolik er blevet symptomfrie. Brugerne inden for det etablerede system, både læger, sygeplejersker og jordemødre, der bruger både zoneterapi og akupunktur, har rigtig gode erfaringer, og WHO har som sagt også opridset mere end 40 tilstande, hvor akupunktur kan anvendes både alene og i forbindelse med en anden behandling.

Som sagt er målet for vore ønsker at beskytte borgerne, og det beder jeg om at man er opmærksom på. Her kan jeg ikke lade være med at sige, at ved det foregående forslag var der fuld enighed; alle var enige om, at patientsikkerheden var vigtig. Det skal den også være her, og derfor synes vi, at det uautoriserede sundhedspersonale skal have en uddannelse, som sikrer, at borgerne får en god behandling.

Som sagt håber vi i Dansk Folkeparti, at vi får en god udvalgsbehandling, selv om der har lydt kritiske røster om forslaget fra nogle sider. Men jeg takker dem, der er positive over for forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 47:

Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne pårørendes adgang til at modsætte sig en afdøds skriftlige bestemmelse om organdonation.

Af Jørgen Winther (V), Henriette Kjær (KF) og Birthe Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 23/11 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sundhedsministeren (Carsten Koch):

Venstre tager op, og det er et stadig tilbagevendende spørgsmål, hvorvidt det er korrekt at tage det hensyn til de efterladte, som en vetoret, om jeg så må sige, vedrørende organdonation er udtryk for. Spørgsmålet har tidligere været rejst både fra et retssikkerhedssynspunkt og ud fra et ønske om at sikre så stort et antal organer som muligt til transplantation – et ønske, som jeg tror alle de tilstedeværende har.

Det er et både væsentligt og vanskeligt emne, Venstre tager op, og det er et stadig tilbagevendende spørgsmål, hvorvidt det er korrekt at tage det hensyn til de efterladte, som en vetoret, om jeg så må sige, vedrørende organdonation er udtryk for. Spørgsmålet har tidligere været rejst både fra et retssikkerhedssynspunkt og ud fra et ønske om at sikre så stort et antal organer som muligt til transplantation – et ønske, som jeg tror alle de tilstedeværende har.

At pårørende kan sige nej til organdonation, selv om den afdøde har sagt ja, er noget, som fra tid til anden vækker forundring hos personer, som har besluttet sig for at sige ja til organdonation. Det ville uden tvivl være nemmere for den enkelte at forstå, hvis afdødes eget ønske var eneafgørende for, om der foretages donation eller ej, og de pårørende ville blive fritaget for de vanskelige overvejelser i en i forvejen vanskelig situation.

Men betyder en vedtagelse af forslaget, at der bliver adgang til flere organer, og at de pårørende ingen indflydelse får på, hvorvidt der bliver tale om organdonation?

Med hensyn til det første spørgsmål, vedrørende flere organer, må vi konstatere, at det er uhyre sjældent, at organdonation fra personer, der er tilmeldt donorregistret, må opgives på grund af de pårørendes modstand.

Med hensyn til de pårørendes vetoret vil jeg godt indledningsvis præcisere, at den nugældende lov ikke giver de pårørende vetoret, men

at det fremgik af bemærkningerne til det oprindelige lovforslag, at man i overensstemmelse med hidtidig praksis og lægeetiske principper ville undlade donation i tilfælde, hvor de pårørende modsatte sig denne, skønt afdøde havde udtalt sig for den.

En sådan beslutning har baggrund i såvel moralske som etiske overvejelser, hvor man i givet fald vil komme til at stå over for spørgsmålet om, hvorvidt man – og det vil i dette tilfælde sige læger og sygeplejersker – skal påføre de pårørende lidelse for at effektuere en beslutning, som afdøde har taget. Det vil de fleste sygeplejersker og læger vige tilbage fra; det er der ingen tvivl om.

Endelig står vi tilbage med spørgsmålet om, hvorledes en ufravigelig regel på dette område overhovedet skal gennemtvinges. For man ønsker vel ikke, at politiet skal fjerne de pårørende, som er imod donation?

Min konklusion er derfor, at en vedtagelse af beslutningsforslaget ikke vil ændre på antallet af organer, som er til rådighed for donation. Hidtil har vi med oplysning til befolkningen prøvet at få så mange som muligt til at tage stilling til organdonation, og et vigtigt element i denne oplysningsindsats har været en opfordring til, at spørgsmålet om organdonation diskuteres med familiemedlemmer, så de ved, hvad afdødes holdning er, hvis de kommer til at stå i en situation, hvor de bliver spurgt. Hvis de pårørende på forhånd ved, at afdøde har truffet beslutning om at ville være donor, må det alt andet lige ventes at være lettere for de pårørende at acceptere tingenes tilstand, end hvis oplysningen modtages samtidig med, at et kært familiemedlem dør.

I forbindelse med debatten om organdonation har Sverige og de svenske transplantationsregler hyppigt været fremhævet. Det er imidlertid også i Sverige sådan, at afdødes pårørende informeres om afdødes ønsker, og såfremt de modsætter sig donation, vil denne formentlig ikke finde sted. Der er således i praksis ikke nogen forskel på de danske og de svenske regler.

Det Ethiske Råd har været inde på spørgsmålet i sin debatbog »Organdonation – informeret eller formodet samtykke«. Rådet var også inde på, at det nok generelt er sådan i de europæiske lande, at lovgivningerne ikke kan ses som fuldt dækkende for den måde, hvorpå spørgsmålet om samtykke håndteres i praksis.